

**POWIATOWY
PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE NA LATA 2021-2025**

BIAŁA PODLASKA, 2021r.

**Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej
Podlaskiej**

WSTĘP

Opracowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest wykonaniem nałożonego na powiat obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program określa kompleksowe działania skierowane zarówno na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, jak również na ochronę osób doświadczających przemocy i edukację osób stosujących przemoc domową.

Zaplanowane w programie działania są kontynuacją szeregu czynności, które podjęto w ramach realizacji wcześniej uchwalonego „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

Obecny program określa cztery zakresy podstawowych działań skierowanych do różnych grup odbiorców:

1. Uprzedzające: informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu Powiatu Bialskiego, a także do osób pracujących z osobami stosującymi przemoc w rodzinie i osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie;
2. Interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz izolujące i pouczające, kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie;
3. Wspierające: terapeutyczne, psychologiczne, pedagogiczne, kierowane do osób doświadczających przemocy w rodzinie;
4. Korekcyjno – edukacyjne, kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, realizację programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych i programu psychologiczno-terapeutycznego wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Zaplanowane działania są spójne z wyznaczonymi kierunkami w dokumentach strategicznych zarówno krajowych, unijnych jak i Krajowym oraz Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021, Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Białskiego na lata 2014-2022.

W Programie znajdziemy m.in.

1. Zasady działania Programu
2. Diagnozę obszaru objętego Programem
3. Identyfikację kluczowych problemów
4. Cele i priorytety programu
5. Wskaźniki realizacji programu
6. Beneficjentów programu
7. Ewaluację i monitoring
8. Spodziewane efekty realizacji programu
9. Źródła finansowania

Program oparty jest na następujących zasadach:

1. wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,
2. jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby, szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

1. PODSUMOWANIE REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W LATACH 2016-2020

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej od wielu lat podejmuje działania interwencyjne, edukacyjne mające na celu wzrost motywacji instytucji pomocowych i innych organizacji do wspólnego działania na rzecz ofiar przemocy. Dzięki rokrocznie wdrażanym działaniom wzrasta jakość usług oferowanych osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

PCPR w Białej Podlaskiej prowadziło działania profilaktyczne i zapobiegawcze występowaniu przemocy. Dane zebrane w niniejszym opracowaniu wskazują na potrzebę udzielania dalszej pomocy wszystkim osobom uwięzonym w przemoc rodzinną.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z Komendą Miejską Policji w Białej Podlaskiej (KMP), Ośrodkami Pomocy Społecznej (OPS), Miejskimi i Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (KRPA), Sądem Rejonowym (SR) i Zespołem Kuratorów Zawodowych w Białej Podlaskiej, a także szkołami, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Białej Podlaskiej, Międzyrzeczu Podlaskim i Wisznicach.

Z konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i prawnych świadczonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej może skorzystać każdy, kto doświadcza różnego rodzaju problemów i szuka porady, specjalistycznej pomocy. Ponadto na konsultacje kierowane są osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, osoby mające trudności wychowawcze, rodzinne czy osobiste.

W 2017 r. ze specjalistycznych usług skorzystało 128 osób, w kolejnym roku liczba ta była nieznacznie niższa – 103 osoby, a w 2019 roku było to 37 osób. Dane powyższe wskazują, iż nadal osoby widzą potrzebę korzystania ze specjalistycznego wsparcia. Niniejsze dane zostały zestawione w Tabeli 11.

LICZBA OSÓB/ROK	2017	2018	2019
Liczba osób w PCPR	10	2	3
Liczba osób w Cartias	118	101	34
Razem:	128	103	37

Tabela 1. Liczba osób korzystających ze wsparcia w latach 2017 -2019

Powyższe dane dowodzą, że nadal potrzebne są bezpłatne usługi w zakresie specjalistycznego poradnictwa.

Osoby zgłaszające przemoc w rodzinie skorzystały z pomocy w zakresie m.in.:

- a) edukacji na temat przemocy domowej,
- b) nabywania umiejętności radzenia sobie z sytuacją spowodowaną stosowaniem przemocy,
- c) motywowania do podejmowania działań mających na celu przerwanie występowania przemocy w rodzinie,
- d) podnoszenia kompetencji społecznych i rozwoju osobistego,
- e) porad w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- f) pomocy w przygotowaniu stosownej dokumentacji do sądu,
- g) prowadzeniu spraw o eksmisję osoby nadużywającej alkoholu i stosującej przemoc,
- h) prowadzenia spraw o ograniczenie władzy rodzicielskiej osobie stosującej przemoc,
- i) prowadzenia spraw dotyczących ponoszenia kosztów utrzymania rodziny (w tym także pozwów o alimenty),
- j) prowadzenia spraw dotyczących rozdzielenia majątkowej,
- k) prowadzenia spraw dotyczących gróźb karalnych,
- l) przygotowania pozwów o znęcanie się psychiczne i fizyczne.

Zainteresowanie wyżej opisaną pomocą wskazuje na świadomość potrzeby korzystania ze wsparcia psychologa, pedagoga, prawnika oraz na wzrost zaufania osób uwikłanych w przemoc do instytucji pomocowych, zawodów pożytku i zaufania publicznego.

Pomoc rodzinie, w której jest przemoc obciąża tu. Centrum również do prowadzenia działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Ta część wsparcia dla rodziny jest najtrudniejsza do zrealizowania, ponieważ przyznanie się do stosowania przemocy wobec najbliższych osób jest bardzo trudne.

Powiat Bialski w latach 2016-2020 oferuje co roku możliwość uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Dane dotyczące liczby edycji i uczestników takich programów za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

	2017	2018	2019	Razem
Liczba edycji	2	1	3	6
Liczba uczestników	19	14	26	59

Tabela 2. Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Z danych zawartych z tabeli nr 2 wynika, iż co roku zgłasza się kilkanaście osób chętnych do zmiany swojej sytuacji. W latach 2017-2019 w programie korekcyjno – edukacyjnym uczestniczyło łącznie 59 osób. W 2017r. PCPR w Białej Podlaskiej przeprowadził 2 edycje programu edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które odbyły się w Zakładzie Karnym w Białej Podlaskiej. Na realizację programu wydatkowano 14990,00 zł. W roku 2018r. przeprowadzona została 1 edycja programu w Zakładzie Karnym. Łącznie objęto wsparciem 14 osób. Na tą edycję wydatkowano kwotę w wysokości 10060 zł. W roku 2019 przeprowadzono 3 edycje programu, 2 z nich odbyły się w Zakładzie Karnym w Białej Podlaskiej, a 1 została przeprowadzona w warunkach wolnościowych. Wydatkowano kwotę 25377,80 zł. Środki na poszczególne edycje programów pozyskano z budżetu Wojewody Lubelskiego.

Jak wynika ze sporządzonych sprawozdań efekty programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie są widoczne w zmianie zachowania uczestników. Działania edukacyjne i realizowane ćwiczenia przyczyniają się do nabycia przez uczestników m.in. wiedzy na temat przemocy, nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez używania zachowań przemocowych, agresji, uzyskania umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć, partnerskiego współdziałania w rodzinie oraz efektywnego korzystania z pomocy innych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” pod nazwą „Wyloguj się z przemocy – zaloguj w pewność siebie” przeprowadziło w okresie od sierpnia 2016r. do grudnia 2016r. kampanię społeczno – informacyjną na temat zjawiska przemocy oraz specjalistycznego poradnictwa, jakie można uzyskać w związku z doznawaniem przemocy. W ramach w/w projektu

- a) zamówione zostały plakaty i ulotki informacyjne o tematyce przemocy, sposobach reagowania, miejscach, gdzie można zgłosić się w przypadku

doznawania przemocy. Materiały zostały wysłane pocztą do 19 gmin Powiatu, do szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu i miasta Biała Podlaska, a także do placówek opiekuńczo – wychowawczych z terenu Powiatu,

- b) zorganizowano wyjazd terapeutyczno – wypoczynkowy dla 20 dzieci w wieku 11-16lat, które zostały wytypowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz z gmin przez ośrodki pomocy społecznej. Dzieci spędziły 9 dni nad jeziorem Firlej. Podczas pobytu odbyły się dla nich warsztaty z zakresu budowania poczucia własnej wartości, asertywności, a także zapewniono zabawy integracyjne i animacyjne,
- c) przeszkolono 4 osoby zajmujące się pracą w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Szkolenie obejmowało 80 godzin zagadnień przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz metodyki pracy z osobą stosującą przemoc w rodzinie. Szkolenie odbyło się w siedzibie PCPR,
- d) przeprowadzono specjalistyczne doradztwo dla różnej kategorii osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz oddziaływania terapeutyczne dla osób stosujących przemoc. W każdy pierwszy i trzeci poniedziałek miesiąca odbywały się dyżury specjalistów PCPR dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Informacja o dyżurach została wysłana do każdego OPS-u z terenu powiatu, a także została umieszczona na stronie PCPR oraz tablicy informacyjnej PCPR,
- e) we wrześniu 2016r. zorganizowano festyn profilaktyczno – rekreacyjny dla dzieci i młodzieży doświadczającej przemocy oraz nią zagrożonej. Podczas festynu działał punkt konsultacyjny, w którym dyżurowali specjaliści z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dla młodszych dzieci odbył się konkurs plastyczny związany z tematyką przeciwdziałania przemocy oraz pozytywnych wzorców życia rodzinnego. W wydarzeniu wzięło udział około 100 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej planuje rozszerzyć współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi i pracownikami ośrodków pomocy społecznej. Współpraca może zaowocować poszerzonymi działaniami na rzecz rodzin, w których występuje zjawisko przemocy. Planuje się kontynuować współpracę z Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lublinie.

Na bieżąco realizowane jest i planuje się kontynuować wsparcie, które jest szczególnie ważne i potrzebne w tematyce przemocy w rodzinie, w szczególności pomoc psychologiczna, pedagogiczna, prawna, socjalna i rodzinna.

2. CHARTAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

1. Jest intencjonalnym działaniem lub zaniechaniem działania - zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. Jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą - jest silniejsza fizycznie, psychicznie, materialnie, zawodowo, społecznie i w wymiarze tej przewagi oddziałuje na osobę słabszą, po to, by zmusić ją do podporządkowania swoim życzeniom.
3. Działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej - jedna osoba daje sobie prawo, by drugą uderzyć, obrazić, skrytykować, zabrać coś, czegoś nie dać. Nie liczy się z jej potrzebami, życzeniami, protestami, uczuciami. Traktuje daną osobę, jak przedmiot pozbawiony praw.
4. Osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych – szkody spowodowane przemocą mogą być wymierne, niewidoczne i niedostrzegalne, natychmiastowe lub odroczone w czasie.

Definicja WHO, przyjęta w roku 1996 i obowiązująca do tej pory, określa przemoc jako: „celowe użycie siły fizycznej lub władzy, sformułowane jako groźba lub rzeczywiście użyte, skierowane przeciwko samemu sobie, innej osobie, grupie lub społeczności, które albo prowadzi do albo z którym wiąże się - wysokie prawdopodobieństwo spowodowania obrażeń cielesnych, śmierci, szkód psychologicznych, wad rozwoju lub braku elementów niezbędnych do normalnego życia i zdrowia”.

Przejawy złego traktowania drugiego człowieka nie mają żadnych granic i dotyczą ludzi praktycznie w każdym przedziale wiekowym. Przynoszą cierpienie, a ich konsekwencji można doświadczać przez całe życie. W literaturze przedmiotu najczęściej opisuje się cztery rodzaje przemocy: należy od razu dodać, że formy krzywdzenia występują łącznie. Przemoc fizyczna wiąże się z psychiczną, przemoc seksualna obejmuje dwa rodzaje przemocy fizyczną i psychiczną. Trudno też

stwierdzić, który rodzaj przemocy jest najbardziej dotkliwy. Zależy to często od okoliczności, w jakiej znajduje się osoba doświadczająca przemocy oraz od jej konstrukcji psychicznej, a także przedziału czasowego stosowania przemocy. Jedna osoba jest w stanie długo znosić cierpienie i próbować zmienić swoją sytuację dopiero po upływie wielu lat, inna natomiast będzie podejmować czynności natychmiast.

1. Przemoc fizyczna – jest nią naruszenie nietykalności fizycznej. Jest zachowaniem intencjonalnym, powodującym obrażenia w wyniku przemocy ze strony osoby stosującej przemoc. Obejmuje wszystkie obrażenia, które nie są skutkiem wypadku. Przemoc fizyczna obejmuje wiele form zachowania, które mogą występować w postaci:

- czynnej – wszelkie formy bicia – klapsy, uderzanie, kopanie, zadawanie ran ciętych i szarpanych, oparzenia, duszenie, usiłowanie i dokonanie zabójstwa, popychanie, policzkowanie, rzucanie przedmiotami w ofiarę, szarpanie, szczypanie, ciągnięcie za uszy, włosy, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów itp.
- biernej – przejawia się w postaci zakazów mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych, nakłada areszty domowe ograniczające drugą osobę. W tym miejscu można dodać ograniczenia snu i pożywienia oraz dostępu do podstawowych urządzeń sanitarnych oraz sprzętów umożliwiających przygotowanie pożywienia.

2. Przemoc psychiczna – jest to naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna jest nieuchwytną i niewymierzalną formą przemocy. Z przeprowadzonych badań wynika, że jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia. Nie pozostawia widocznych śladów, trudno jest cokolwiek udowodnić w trakcie postępowania przygotowawczego. Nie można też precyzyjnie określić rozmiarów psychicznego krzywdzenia czy nawet wszystkich wymienić, nie da się również w sposób jednoznaczny sklasyfikować intensywności oraz stopnia dolegliwości. Pozostawia urazy w psychice na długie lata, a jednocześnie może być niezauważona nawet przez wnikliwego obserwatora. Co więcej, to co może być krzywdą dla jednej osoby w określonych okolicznościach, dla innej staje się nic nie znaczącym zdarzeniem. Przemoc psychiczna to poniżanie, upokarzanie, odrzucenie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami,

krzyżenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie itp. Należy dodać, że przemoc psychiczna bardzo często towarzyszy przemocy fizycznej, seksualnej ale także zaniedbania.

3. Przemoc seksualna – jest naruszeniem intymności. Nadużycia seksualne są formą przemocy wymagającą specjalnego traktowania. Współcześnie w kręgu kultury europejskiej i amerykańskiej istnieją trzy seksualne tabu (określenie znaczące „nietykalny”, „nienaruszalny”, „niepodlegający dyskusji”). Są nimi:
- czyny lubieżne, czyli zakaz wciągania w aktywność seksualną dzieci poniżej wieku bezwzględnej ochrony (w Polsce – do 16 roku życia),
 - kazirodztwo – czyli zakaz podejmowania kontaktów seksualnych z najbliższymi krewnymi,
 - gwałt – czyli zakaz zmuszania do aktywności seksualnej osoby dorosłej wbrew jej woli lub możliwości pełnego zrozumienia czynu.

Jednocześnie pewnym paradoksem życia jest to, że zakazy tak surowo potępiające nadużycia seksualne są jednymi z najczęściej łamanych. Tymczasem nadużycia seksualne powodują wiele szkód indywidualnych i społecznych.

W ogólnym rozumieniu przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

4. Przemoc ekonomiczna – jest naruszeniem własności. Przemoc ekonomiczna może być potraktowana jako rodzaj przemocy psychicznej, który ma na celu uzyskanie kontroli nad współmałżonkiem w zakresie posiadanych przez rodzinę zasobów ekonomicznych, zarówno pieniędzy, jak i innych wartości materialnych. Pod pojęciem przemocy ekonomicznej kryje się szereg różnorodnych zachowań, prowadzących do kontroli i dominacji finansowej nad partnerem, do których należą między innymi takie zachowania jak odbieranie zarobionych przez daną osobę pieniędzy lub ich wydzielanie, czy też ograniczanie partnerowi dostępu do konta bankowego. Jako przemoc ekonomiczną rozumie się również zaciąganie kredytów i zmuszanie do

zaciągania pożyczek wbrew woli partnera oraz powstrzymywanie się od płacenia alimentów. Także podejmowanie działań powodujących przez współmałżonka utratę pracy lub niemożność jej podjęcia stanowi rodzaj przemocy ekonomicznej. Przemoc ekonomiczna wobec ludzi starszych czy niepełnosprawnych polega przede wszystkim na wykorzystywaniu bez ich zgody osiągniętych przez nich dochodów (renty, emerytury) na potrzeby innych domowników, a także na ich okradaniu, niszczeniu wartościowych przedmiotów czy zmuszaniu do podejmowania niekorzystnych decyzji finansowych, takich jak przepisywanie majątku lub zaciąganie kredytów.

5. Zaniechanie – jest naruszeniem obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Zaniechanie jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza m.in.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

- zaniechanie fizyczne – to brak należytej opieki w tym lekarskiej, wszelkie zaniechania fizyczne osoby doświadczającej przemocy. Jest szczególnie dotkliwe dla dzieci oraz osób zależnych od opieki domowników.

- zaniechanie psychiczne – obojętność, nieokazywanie pozytywnych uczuć, lekceważenie emocjonalne, lekceważenie psychicznych i materialnych potrzeb osoby doświadczającej przemocy.

Formy zaniechania mogą dotyczyć dzieci ale też osób dorosłych cierpiących na różne choroby uniemożliwiające im normalne funkcjonowanie. Obejmuje również osoby, które z powodu podeszłego wieku potrzebują wsparcia oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi. Zaniechanie psychiczne ciekawie interpretuje S. Forward stwierdzając, że *„łatwo jest rozpoznać znęcanie się, kiedy rodzic bije dziecko czy bezustannie krzyczy. Ale toksyczność nieadekwatnych lub niedojrzałych rodziców może być nieuchwytna, trudna do zdefiniowania. Kiedy rodzic szkodzi dziecku raczej przez zaniechanie niż celowe działanie – nie robiąc czegoś niż robiąc coś – powiązanie problemów, które –pojawiają się w dorosłym życiu dziecka toksycznych rodziców z ich działaniami, staje się trudne do uchwycenia”*.

Amerykańska psycholog Leonora E. Walker badając kobiety doznające przemocy w rodzinie opisała pewne cyklicznie pojawiające się w ich związkach zdarzenia. Wg niej na cykl przemocy składają się trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastania napięcia - Tę pierwszą fazę cyklu przemocy charakteryzuje pojawienie się coraz więcej sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny wzrost

napięcia w związku. Partner jest poirytowany, często się denerwuje, jest nieprzyjemny w kontakcie. Coraz częściej prowokuje kłótnie, nie panuje nad swoim gniewem. Partner staje się drażliwy, każdy drobiazg wyprowadza go z równowagi, jest ciągle spięty i poirytowany, swoje emocje wyładowuje na partnerce: może ją poniżać, krytykować. Osoba doświadczająca przemocy stara się wówczas dostosować do sytuacji, wywiązuje się ze wszystkich swoich powinności, przeprosza partnera, unika go lub stara się być szczególnie miła. W tej fazie przemocy osoba doświadczająca przemocy często odczuwa różne dolegliwości fizyczne, bóle, bezsenność, jest pobudzona nerwowo lub apatyczna. Zdarza się, że ten okres staje się dla osoby doświadczającej przemocy nie do zniesienia i sama prowokuje awanturę, aby eskalację przemocy mieć już za sobą.

2. Faza ostrej przemocy - W tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust. Zachowanie jego staje się bardzo nieprzewidywalne, gwałtowne, często wpada w szal. Przyczyną eskalacji jest zazwyczaj jakiś drobiazg, np. pozostawienie jakiejś rzeczy w danym miejscu, opóźnienie posiłku. Dochodzi do eksplozji zachowań agresywnych, które mogą objawiać się biciem pięściami, rzucaniem przedmiotami (książka, garnek, talerz itp.), kopaniem, grożeniem bronią, duszeniem. Można zaobserwować również silne natężenie stosowanej agresji słownej. W momencie dokonywania aktu przemocy, ofiara stara się zrobić wszystko, żeby uspokoić partnera i ochronić siebie. Jednak bez względu na to, co robi: przeprosza, stara się uspokoić partnera, jest miła, uprzejma czy też biernie się poddaje stosowanej przemocy, nie przynosi to oczekiwanego efektu. Po zakończeniu wybuchu przemocy ofiara często doznaje szoku. Odczuwa wstyd i przerażenie, jak również złość i bezradność, jest oszołomiona, nie potrafi przyjąć zdarzenia do świadomości. Skutki użytej przemocy mogą być różne, te fizyczne to m.in. podbite oko, siniaki i otarcia, wybity ząb, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, a nawet śmierć. Popadając w apatię nie jest zdolna do jakichkolwiek działań. Od strony psychologicznej następstwem doznawania przemocy może być depresja, a nawet samobójstwo.
3. Faza miodowego miesiąca - W momencie, kiedy osoba stosująca przemoc wyładowała już swoje emocje i wie, że przekroczyła różne granice, zmienia się w zupełnie inną osobę. Wyraża skruchę, zaczyna przeproszać, obiecuje poprawę i gwarantuje że takie zdarzenia nie będą miały więcej miejsca. Stara się podać

racjonalne dla swojej ofiary wytłumaczenie swojego postępowania. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się tak, jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Dbą o osobę, która doświadczyła przemocy, spędza z nią czas, utrzymuje satysfakcjonujące kontakty seksualne itp. Patrząc z zewnątrz na takie osoby można odnieść wrażenie, że są szczęśliwą, świeżo zakochaną parą.

Faza miodowego miesiąca jednak mija i niebawem zatacza się krąg i znowu pojawia się faza narastania napięcia. Ta faza cyklu przemocy ma niezwykle silny wpływ na pozostawanie osoby doświadczającej przemocy w krzywdzącym związku. To tutaj powstają złudne nadzieje, że sprawca zmieni się. Łatwo pod wpływem tego co dzieje się w tej fazie, zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch etapów.

Sprawcami przemocy w rodzinie bywają zarówno mężczyźni i kobiety. Przemoc ukierunkowana jest głównie w stosunku do osób słabszych fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości. Osobami doświadczającymi przemocy najczęściej są kobiety oraz dzieci. Jednak coraz częściej zdarza się, że również mężczyźni dotknięci są tym zjawiskiem. Szczególnie narażone na ataki przemocy są osoby niepełnoprawne i ludzie w podeszłym wieku.

Osoba dotknięta przemocą w rodzinie może korzystać z różnego rodzaju wsparcia, również anonimowo. Na potrzeby niniejszego Programu zebrano dane dotyczące stosowania procedury „Niebieskiej Karty” przez Policję oraz Ośrodki Pomocy Społecznej, jak również dane dotyczące liczby i rodzaju postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy w rodzinie.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie z różnych powodów nie chcą ujawniać tego faktu i obciążać sprawców przemocy. Osoby doświadczające przemocy lub osoby im bliskie najczęściej szukają wsparcia w jednostkach pomocy społecznej.

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak również poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

1. Skutki indywidualne

Osoby doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku samego aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji

psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność.

W przypadku dzieci i młodzieży – osób doświadczających przemocy – skutkiem mogą być również konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym.

2. Skutki społeczne

Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby bezpieczeństwa. Często współwystępują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Część dzieci identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych.

Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli małżonka, rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą przejawiać podobne problemy. Krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się również na następne pokolenia.

3. Skutki ekonomiczne

Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie między innymi: policja, służba zdrowia, pomoc społeczna ale też pracodawcy, szkoły itp.

3. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M.P. 2021, poz. 235);
2. ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj: Dz. U. z 2020r. poz. 920);
3. ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj: Dz. U. z 2020r., poz. 821 z późn. zm.);

4. ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj: Dz. U. z 2020, poz. 218 ze zm.);
5. ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj: Dz. U. z 2020r. poz.1876 ze zm.).

4. ZADANIA USTAWOWE

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2. interwencji kryzysowej i wsparcia;
3. ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
4. zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
5. badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6. zapewnienia osobie doświadczającej przemocy w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze osobą stosującą przemoc w rodzinie przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu

opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Środki na realizację i w/w obsługę zadań zapewnia budżet państwa.

Ponadto zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy o pomocy społecznej lub ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, gmina powinna udzielić schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobie tego pozbawionej. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego.

Do zadań z zakresu pomocy społecznej dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez powiat należy prowadzenie

specjalistycznego poradnictwa oraz ośrodków interwencji kryzysowej. Ośrodki interwencji kryzysowej udzielają pomocy w różnorodnych sytuacjach, od kryzysów normatywnych do ostrych kryzysów sytuacyjnych, takich jak próba samobójcza, śmierć bliskiej osoby czy zdrada. Ośrodki interwencji kryzysowej wykorzystywane są również w przypadku specyficznych zagrożeń, takich jak klęski żywiołowe: trzęsienia ziemi, powódzie.

Ponieważ związek nadużywania alkoholu z występowaniem przemocy w rodzinie jest niezaprzeczalny, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, udziela się pomocy psychologicznej i prawnej. Zadania te winne zostać wpisane w Gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych. Na realizację tego programu gmina przeznacza środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu. W przypadku gdy aktom przemocy towarzyszy picie alkoholu należy powiadomić gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, która zgodnie z prawem wzywa osobę nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich, udziela wsparcia socjalnego, psychologicznego, prawnego osobom poszkodowanym, informuje członków rodzin o możliwościach szukania pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy domowej, prowadzi dokumentację przypadku, a w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania.

5. IDENTYFIKACJA KLUCZOWYCH PROBLEMÓW W POWIECIE BIALSKIM

Powiat Bialski to największy powiat w województwie (obejmuje 11% jego powierzchni) i trzeci co do wielkości w Polsce. Na terenie powiatu Bialskiego w 19 gminach (17 wiejskich i 2 miejskich – Międzyrzec Podlaski i Terespol) mieszka około 110454 osób (GUS, TABL. II. LUDNOŚĆ, RUCH NATURALNY ORAZ MIGRACJE LUDNOŚCI WEDŁUG POWIATÓW W PIERWSZYM PÓŁROCZU 2020 R., 30 czerwca 2020r.). Pod względem liczby ludności zajmuje on 4 miejsce w województwie lubelskim (za Miastem Lublin i po Powiecie Lubelskim i Puławskim). W Powiecie Bialskim znajdują się następujące gminy: gminy wiejskie – Biała Podlaska,

Konstantynów, Drelów, Rossosz, Wisznice, Leśna Podlaska, Międzyrzec Podlaski, Tucznia, Rokitno, Łomazy, Kodeń, Terespol, Janów Podlaski, Zalesie, Sosnówka, Piszczac i Sławatycze oraz gminy miejskie: Międzyrzec Podlaski, Terespol.

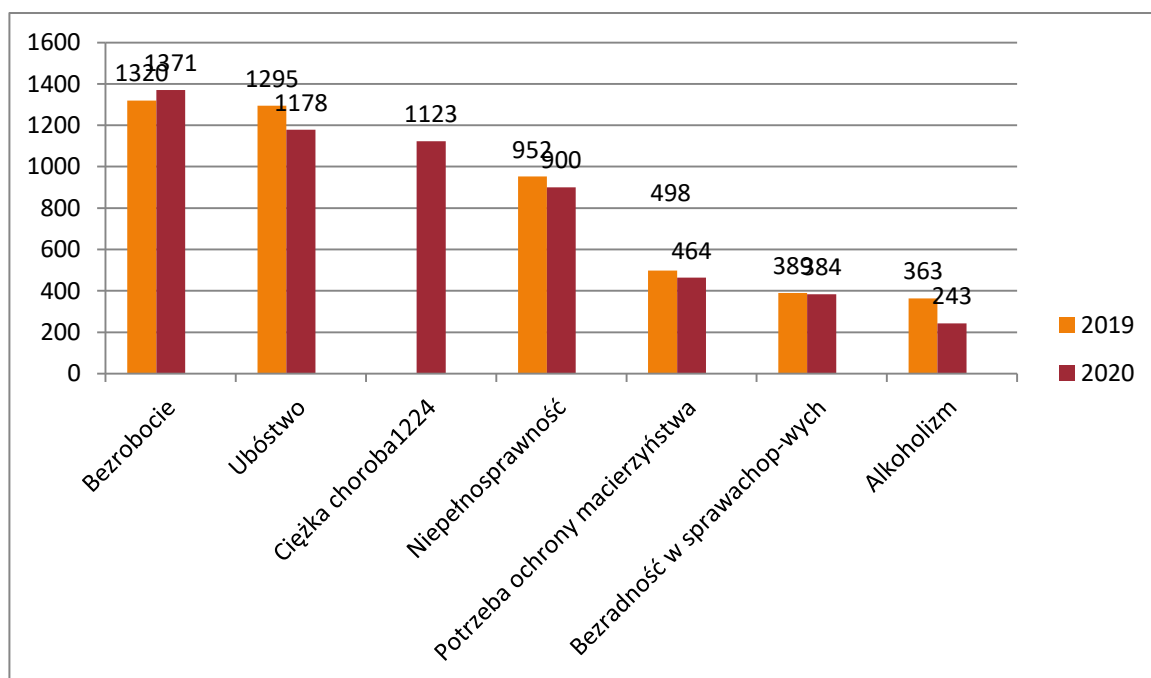
Pogłębiające się dysproporcje dochodowe rodzin, zjawiska związane ze sferą ubóstwa, niedostatek materialny rodzin, problemy osób niepełnosprawnych – tworzą ze sobą konglomerat problemów społecznych, które decydują o istocie odczuwania jakości życia przez społeczeństwo Powiatu Bialskiego.

Poniższa tabela prezentuje główne przyczyny udzielania pomocy osobom korzystającym z OPS i PCPR.

Powody udzielania pomocy rodzinom	2019r.	2020r.	Razem:
Ubóstwo	1295	1178	2473
Sieroctwo	3	0	3
Bezdomność	34	29	63
Potrzeba ochrony macierzyństwa	498	464	962
Bezrobocie	1320	1371	2691
Niepełnosprawność	952	900	1852
Długotrwała lub ciężka choroba	1224	1123	2347
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	389	384	773
Przemoc w rodzinie	28	20	48
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Alkoholizm	363	243	606
Narkomania	2	3	5
Trudności po opuszczeniu Zakładu Karnego	35	26	61
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0
Zdarzenie losowe	31	20	51
Sytuacja kryzysowa	6	2	8
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Tabela nr 3. Powody udzielania pomocy rodzinom

Z opracowanej diagnozy problemów społecznych na terenie Powiatu Bialskiego wynika, że najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy osobom korzystającym z OPS i PCPR są: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizm. Poniższy wykres dokładnie przedstawia główne problemy społeczne na terenie Powiatu Bialskiego.

Wykres nr 1. Powody udzielania pomocy rodzinom

W Powiecie Bialskim w latach 2019-2020 liczba osób korzystających z pomocy oscyluje na podobnym poziomie. Największą grupę klientów stanowią osoby korzystające z pomocy społecznej w wyniku bezrobocia, ubóstwa oraz w wyniku długotrwałej lub ciężkiej choroby. Pomoc udzielana jest również w sytuacji bezdomności, osobom z trudnościami w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego i takim które doświadczyły zdarzeń losowych.

Bezrobocie jest zjawiskiem złożonym o wymiarze ekonomicznym i społecznym. Problem bezrobocia w Powiecie Bialskim dotyczy zarówno mężczyzn jak i kobiety. Poważny problem lokalnego rynku pracy stanowią bezrobotni pochodzący z gmin typowo wiejskich.

Ubóstwo w Powiecie Bialskim jest procesem dynamicznym, powiększającym dystans pomiędzy różnymi kategoriami struktury społecznej. Dotyka ludzi starych, chorych i samotnych, posiadających niskie dochody, ludzi w wieku produkcyjnym wypchniętych z rynku pracy oraz młodych nie mających możliwości podjęcia zatrudnienia.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych otrzymuje od gminy wsparcie w

formie pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, jak również wsparcie przez działania instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

Przemoc w rodzinie to jeden z najbardziej bulwersujących opinie społeczną w ostatnim czasie tematów. Zjawisko to za sprawą nagłośnienia w mass mediach, akcji profilaktycznych oraz uruchomienia specjalnej linii telefonicznej dla osób doświadczających przemocy, przestało być uznawane za tabu. Problem przemocy w rodzinie przestaje być przemilczany i marginalizowany.

Od 2012 roku zmienił się system rejestracji statystycznej w związku z przemocą domową, stąd też na stronie internetowej Komendy Głównej Policji prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję (bez danych z działalności innych, upoważnionych do zwalczania przemocy domowej, podmiotów pozapolicyjnych). Z danych Komendy Głównej Policji wynika, iż w 2020r. Policja interweniowała w sprawach związanych z przemocą w rodzinie 72601 razy wypełniając formularze „Niebieskich Kart”; pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej zostało 85575 osób, z czego 62866 to kobiety, 11787 małoletni, a 10922 to mężczyźni. Z danych KGP wynika, że spośród 73228 osób podejrzanych, że stosują przemoc w rodzinie 66198 to mężczyźni, 6677 - kobiety, a 353 małoletni.

6. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE BIALSKIM

Rysunek 1. Mapa Powiatu Bialskiego

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 1 sierpnia 2010 r. powołała do życia nową formę pomocy rodzicom dotkniętym przemocą – Zespoły Interdyscyplinarne.

Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Prokuratury, Zespołu Kuratorów Sądowych, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, i innych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Zespoły te funkcjonują w ramach działalności miejskich lub gminnych ośrodków pomocy społecznej.

Zespoły Interdyscyplinarne powoływane są do realizacji zadań ustawowych i ich celem jest przede wszystkim diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, w dalszej kolejności działania zapobiegawcze, prewencyjne w środowiskach zagrożonych dewiacjami i patologią, a także podejmowanie interwencji w stosunku do osób dotkniętych przemocą. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego wymaga opracowania i stosowania indywidualnych planów pomocy, a także wdrażania działań wobec osób stosujących przemoc. Kolejno monitoruje się zachodzące zmiany w pracy i funkcjonowaniu rodzin borykających się z problemem przemocy.

Na terenie Powiatu Bialskiego swoje działania prowadzi 19 Zespołów Interdyscyplinarnych. Każdy z dziewiętnastu ośrodków pomocy społecznej posiada zespół. Posiedzenia zespołów winny odbywać się nie rzadziej niż jeden raz na trzy miesiące. Częstsze spotkania zespołów są warunkowane rosnącymi potrzebami, które wynikają z szerzącego się zjawiska przemocy i wprowadzania obligatoryjnych działań zapobiegawczych. Poniższe zestawienie wskazuje na częstotliwość spotkań poszczególnych Zespołów Interdyscyplinarnych w latach 2017 –2019.

NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ: GOPS –GMINNY, MOPS – MIEJSKI	2017	2018	2019
MOPS Międzyrzec Podlaski	4	4	4
MOPS Terespol	3	6	4
GOPS Terespol	4	4	4
GOPS Biała Podlaska	4	4	4
GOPS Międzyrzec Podlaski	4	4	4
GOPS Drelów	4	4	4
GOPS Janów Podlaski	3	3	4
GOPS Kodeń	2	2	1
GOPS Leśna Podlaska	4	4	4
GOPS Łomazy	4	4	4
GOPS Piszczac	4	4	4
GOPS Rokitno	4	4	4
GOPS Rossosz	3	4	4

GOPS Sławatycze	4	5	5
GOPS Sosnówka	4	4	4
GOPS Tucza	4	4	4
GOPS Wisznice	4	4	4
GOPS Zalesie	4	4	4
GOPS Konstantynów	1	1	1
ŁĄCZNIE	68	73	71

Tabela 4. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017 –2019

Analiza danych zawartych w Tabeli 4 wskazuje, iż najwięcej spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się w MOPS Terespol w 2018 roku, w liczbie 6 spotkań. O jedno spotkanie mniej rocznie odbyło się w GOPS Sławatycze w liczbie 5 w 2018 i 2019r. Najmniej, bo 1 spotkanie zorganizował GOPS Konstantynów we wszystkich analizowanych latach oraz GOPS Kodeń w 2019 roku. Pozostałe jednostki przeprowadziły po średnio 4 spotkania rocznie. Standardem jest spotkanie się co najmniej 4 razy w roku, średnio raz na kwartał.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze. Zadaniem grup roboczych jest opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. Poniższa tabela prezentuje liczbę opracowanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie w poszczególnych ośrodkach pomocy społecznych.

NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ: GOPS –GMINNY, MOPS – MIEJSKI	2017	2018	2019
MOPS Międzyrzec Podlaski	36	51	43
MOPS Terespol	8	0	7
GOPS Terespol	35	30	22
GOPS Biała Podlaska	67	72	69
GOPS Międzyrzec Podlaski	9	9	13
GOPS Drelów	0	0	0
GOPS Janów Podlaski	19	9	23
GOPS Kodeń	13	13	18
GOPS Leśna Podlaska	15	17	12
GOPS Łomazy	5	13	19
GOPS Piszczac	30	25	30
GOPS Rokitno	9	14	15

GOPS Rossosz	6	8	12
GOPS Sławatycze	4	5	6
GOPS Sosnówka	8	4	9
GOPS Tucznia	11	10	16
GOPS Wisznice	14	11	14
GOPS Zalesie	12	8	13
GOPS Konstantynów	27	21	13
ŁĄCZNIE	328	320	354

Tabela 5. Liczba opracowanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie w latach 2017 –2019

Z powyższych danych wynika, że najczęściej opracowanych planów pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie odnotowano w 2019r w liczbie 354. W latach 2017-18 liczba ta była nieznacznie niższa. Najwięcej opracowanych planów w analizowanym okresie miał GOPS Biała Podlaska (208), natomiast GOPS Drelów nie opracował żadnego planu pomocy.

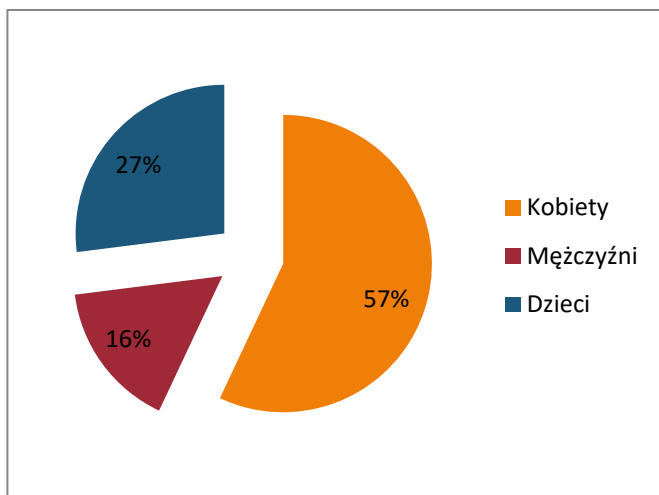
a) OSOBY ZGŁASZAJĄCE SIĘ Z PROBLEMEM PRZEMOCY

Problem przemocy dotyczy nie tylko kobiety, mężczyzn ale także osoby nieletnie. Uzyskane dane z ośrodków pomocy społecznej z lat 2017, 2018 i 2019 wskazują, iż przemoc coraz częściej jest zgłaszana wobec osób nieletnich. Poniższa Tabela 6 zawiera dane liczbowe, ukazujące istotę poruszanego problemu.

OSOBY/ROK	2017	2018	2019	RAZEM
Kobiety	990	1134	997	3121
Mężczyźni	273	341	289	903
Dzieci	423	559	491	1473
ŁĄCZNIE	1686	2034	1771	5494

Tabela 6. Liczba osób doznających przemocy, które zgłosiły się do ośrodków pomocy społecznej w latach 2017 –2019

Z danych liczbowych zgromadzonych w powyższej Tabeli 6 wynika, iż najczęściej doznawanie aktów przemocy zgłaszały kobiety. Na przełomie trzech lat ich liczba wynosiła 3121 i wzrastała w kolejnych latach. W latach 2017 –2019 mężczyźni doświadczyli przemocy w liczbie 903, a dzieci doświadczyły przemocy w liczbie 1473. Procentowy udział każdej z opisanych grup wskazuje Wykres 1.

Wykres 2. Grupy osób doznające przemocy –w ujęciu procentowym

Największy procentowy udział w zgłoszeniach dotyczących przemocy mają kobiety, bo aż ponad połowa –57%, natomiast osoby niepełnoletnie 27%. Mężczyźni mają najmniejszy procentowy udział –16%.

b) NAJCZĘSTSZY RODZAJ ZGŁASZANYCH SPRAW

W oparciu o dane z Komendy Miejskiej Policji w Białej Podlaskiej dotyczące form i rodzajów przemocy stosowanej przez osoby stosujące przemoc wobec osób doświadczających przemocy sporządzono poniższą Tabelę 7.

Rodzaj postępowania	2017	2018	2019
Znęcanie się nad rodziną (art. 207 k.k.)	64	93	120
Średni lub lekki uszczerbek na zdrowiu (art. 157 k.k.)	1	3	2
Groźba karalna (art. 190 k.k.)	1	4	2
Zmuszenie do określonego zachowania (art.191 k.k.)	0	1	0
Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej (art. 197-199 k.k.)	0	0	2
Seksalne wykorzystanie małoletniego (art.209 k.k.)	1	1	2
Niealimentacja (art. 209kk)	349	525	648
Naruszenie nietykalności (art. 217 k.k.)	0	3	0

Tabela 7. Dane z Miejskiej Komendy Policji w Białej Podlaskiej

Z danych uzyskanych z Miejskiej Komendy Policji w Białej Podlaskiej wynika, iż najczęściej aktów oskarżenia związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie zostało sporządzonych za znęcanie się nad rodziną oraz za przestępstwa dotyczące uchylania się od płacenia alimentów.

Dane z Tabeli nr 7 jednoznacznie wskazują, iż osoby pokrzywdzone korzystają z pomocy. Z roku na rok rośnie liczba założonych Niebieskich Kart, osoby pokrzywdzone korzystają tym samym z możliwości ukarania osoby stosującej przemoc, a zatem są również świadomi swoich praw.

Jednak pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie to nie tylko zeznania w jednostce Policji, założenie „Niebieskiej Karty”. Niezbędna jest również pomoc specjalistów pracujących w ośrodkach pomocy społecznej. Na terenie Powiatu Bialskiego osoby dotknięte przemocą w rodzinie mogą korzystać z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej.

c) PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

Częstotliwość zjawiska przemocy oddaje częstotliwość wszczynania procedury Niebieskich Kart w miejskich i gminnych ośrodkach pomocy społecznej. Rozpatrując problematykę zjawiska przemocy w rodzinie warto dokonać analizy liczby założonych kart i wszczętych postępowań. Poniższa Tabela 8 przedstawia istotę problemu.

NAZWA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ: GOPS/GMINNY, MOPS/ MIEJSKI	2017	2018	2019
MOPS Międzyrzec Podlaski	36	51	43
MOPS Terespol	33	32	36
GOPS Terespol	47	43	33
GOPS Biała Podlaska	42	46	47
GOPS Międzyrzec Podlaski	15	37	25
GOPS Drelów	12	22	14
GOPS Janów Podlaski	0	0	1
GOPS Kodeń	13	13	18
GOPS Leśna Podlaska	15	17	18
GOPS Łomazy	11	30	47
GOPS Piszczac	46	40	39
GOPS Rokitno	16	18	24
GOPS Rossosz	6	6	10
GOPS Sławatycze	4	5	6
GOPS Sosnówka	8	4	9
GOPS Tucznia	8	7	13
GOPS Wisznice	14	11	23
GOPS Zalesie	24	24	17
GOPS Konstantynów	27	13	7
ŁĄCZNIE	377	419	430

Tabela 8. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017 –2019

Dokonując analizy danych zawartych w Tabeli 8 zauważa się, uogólniając, znaczny wzrost ilości zakładanych Niebieskich Kart, co jest zbieżne z danymi we wcześniejszych analizach, dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie. Ośrodki Pomocy Społecznej w ostatnich 3 latach założyły dość dużą liczbę Niebieskich Kart. W 2017r. – 377 kart, 2018r. – 419, natomiast w 2019r. – 430 karty. Najwięcej kart w tym przedziale czasowym założył GOPS w Białej Podlaskiej (135 kart), GOPS w Międzyrzeczu Podlaskim (130 kart), w Piszczacu (125 kart) i MOPS w Międzyrzeczu Podlaskim (123 karty). Najmniejszą liczbę Niebieskich Kart zanotowano w gminie Janów Podlaski (1 karta) i gminie Sławatycze (15 kart).

7. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POWIATU

Diagnoza środowiskowa wskazuje, że w Powiecie Bialskim dominującym problemem społecznym obok ubóstwa, bezrobocia, oraz uzależnień jest przemoc w rodzinie. Problemy te niezależnie od ilości mieszkańców miast czy gmin wchodzących w skład Powiatu są alarmujące. Zakres pomocy dotyczącej w/w opieki w Powiecie Bialskim i Mieście Biała Podlaska jest ubogi jak na tak rozległy obszar. W Powiecie Bialskim funkcjonują następujące instytucje, których działanie związane jest z zapobieganiem i zwalczaniem przemocy w rodzinie:

- 1) Zakłady Opieki Zdrowotnej (publiczne i niepubliczne) – Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, czy psychicznego. W dziedzinie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć, a w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejranych oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania.
- 2) Sądy Rejonowe – jednostki sądownictwa najbliższe dla obywateli, rozpatrują wszystkie sprawy, z wyjątkiem zastrzeżonych dla sądu okręgowego;

- 3) Prokuratury Rejonowe – zobowiązane, w sytuacji istnienia uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa, do wszczęcia postępowania przygotowawczego celem sprawdzenia czy doszło do przestępstwa, wyjaśnienia okoliczności zdarzenia, zebrania i zabezpieczenia dowodów, ujęcia sprawcy, zastosowania w uzasadnionych przypadkach środka zapobiegawczego wobec sprawcy przemocy w formie dozoru policyjnego bądź tymczasowego aresztowania;
- 4) Policji – do podstawowych zadań policji należy m.in.:
 - a) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
 - b) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.
 - c) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące osoby doświadczające przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem i polegają m.in. na sporządzeniu dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa), zatrzymaniu osób stosujących przemoc domową, wszczęciu postępowania przygotowawczego przeciwko osobom stosującym przemoc domową w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa. Osoby wzywające policję mają prawo m.in. do uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa, wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy, zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

- 5) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej, które prowadzi Punkt Interwencji Kryzysowej – wykonuje zadania powiatu m.in. w zakresie pomocy społecznej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; do tych zadań należy w szczególności m.in. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, udzielanie informacji o prawach, uprawnieniach prowadzenie punktu interwencji kryzysowej, opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 6) Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej – wykonują zadania gminy z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności polegające na: przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych,

pracy socjalnej, tworzeniu gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

- 7) Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne, które udzielają pomocy psychologiczno pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom m.in. przez wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, problematyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka, terapia zaburzeń rozwojowych i zaburzeń dysfunkcyjnych, wspomaganie wychowawczej funkcji rodzin;

- 8) Gminne Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Komisji należy m.in. inicjowanie działań w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, a także udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej.

- 9) Zespoły Interdyscyplinarne

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 10) Szkoły

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

Pomoc w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest osobą doświadczającą przemocy lub przestępstwa obejmuje następujące kroki:

- a) przeprowadzenie rozmowy z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- b) diagnoza sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- c) udzielenie kompleksowych informacji osobie pokrzywdzonej oraz jej rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a także jej rodziny,
- d) zorganizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

11) Organizacje pozarządowe

Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna w każdej gminie, w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp.

Organizacje pozarządowe w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej organizują telefony zaufania, punkty informacyjno - konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci, pomoc prawną i psychologiczną, grupy wsparcia i grupy psychoedukacyjne.

PCPR realizuje zadania w formie prowadzenia specjalistycznego poradnictwa dla osób będących w sytuacji kryzysowej oraz dofinansowuje koszty prowadzenia ośrodka interwencji kryzysowej dla rodzin, w których występuje upośledzenie umysłowe, alkoholizm, przemoc w rodzinie i inne sytuacje kryzysowe. W związku z tym ogłasza co roku konkursy dla organizacji pozarządowych, które będą wykonywać w/w zadania. W 2021r. zadanie to zostało zlecone Stowarzyszeniu Wspierania Aktywności „BONA FIDES”. Na ten cel Powiat przeznaczył środki finansowe w wysokości 14000 zł. Dostęp do udzielanej pomocy jest powszechny i bezpłatny, w formie bezpośredniej i telefonicznej. Osoby korzystające ze wsparcia

uzyskują kompleksową pomoc w sytuacji kryzysu oraz możliwość umieszczenia w mieszkaniu interwencyjnym. Głównym celem ośrodka jest również prowadzenie grup wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy domowej oraz podnoszenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Stowarzyszenie Wspierania Aktywności „BONA FIDES” zapewnia rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne oraz prawne.

Poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne polega na zebraniu wywiadu od osoby zgłaszającej problem, diagnozie oraz ocenie możliwości zaradczych i wyborze optymalnej drogi postępowania lub podjęcie pracy indywidualnej. W ramach poradnictwa podejmowane są również rozmowy wspierające oraz informacyjno – motywacyjne, edukacyjne itp. W ramach poradnictwa psychologicznego prowadzone są również terapie długoterminowe, których celem jest kompleksowa pomoc. Poradnictwo prawne polega natomiast na informowaniu o prawnych możliwościach działania, wszelkich alternatywach i ich konsekwencjach prawnych dotyczących przestępstw oraz sporządzania pism procesowych w tych sprawach. Podczas spotkań z klientami prowadzona jest też analiza sytuacji klienta i udzielana stosowna porada prawna.

Wykres 3. Mapa dostępnej pomocy w Powiecie Białskim

8. CELE REALIZACJI PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w na terenie Powiatu Bialskiego.

Cele Programu to:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel pierwszy: **Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Oczekiwane rezultaty
1.	Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie	Organizacja powiatowych kampanii, festynów dotyczących przemocy w rodzinie i jej zapobieganiu.	1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie. 2. Wzrost świadomości osób uwikłanych w przemoc oraz możliwości szukania profesjonalnej pomocy. 3. Pozyskanie organizacji pozarządowych na rzecz działań związanych z zapobieganiem przemocy w rodzinie.
2.	Rozwój działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy	1. Uczestnictwo w krajowych i regionalnych kampaniach społecznych propagujących pozytywne postawy w kontaktach	1. Spadek liczby rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. 2. Zwiększenie wiedzy oraz świadomości związanej ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

		interpersonalnych. 2. Opracowanie i propagowanie materiałów informacyjnych, ulotek o formach dostępnej pomocy związanej z doznawaniem przemocy w rodzinie. 3. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.	3. Spadek popularności stereotypów narosłych wokół zjawiska przemocy w rodzinie. 4. Upowszechnienie wiedzy o instytucjach zajmujących się profesjonalną pomocą osobom uwięzionym w przemoc.
3.	Wspieranie działań społeczności lokalnych na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie	Włączanie się w akcje inicjowane przez różne podmioty Powiatu Bialskiego na przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Zwiększenie ilości lokalnych inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4.	Rozwój działań interdyscyplinarnych dotyczących działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie	1. Zacieśnianie współpracy pomiędzy instytucjami świadczącymi pomoc rodzinom uwięzionym w przemoc. 2. Wdrażanie standardów i procedur postępowania wobec osób doznających przemocy w rodzinie i stosujących przemoc. 3. Współpraca z wojewódzkim koordynatorem ds. realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	1. Standaryzacja działań i procedur oraz podniesienie świadczonej pomocy przez podmioty realizujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Stworzenie platformy do wymiany praktyk pomiędzy podmiotami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel drugi: **Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą rodzinną.**

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Oczekiwane rezultaty
1.	Monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie	1. Gromadzenie, systematyzowanie i opracowanie szczegółowych danych dotyczących zjawiska przemocy w Powiecie Białskim.	Wzrost skuteczności i celowości podejmowanych działań zorientowanych na pomoc osobom uwięzłym w przemoc domową.
2.	Zapewnienie specjalistycznej pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich rodzinom	1. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie dostępu do pomocy o charakterze: - udzielania natychmiastowego wsparcia psychologicznego, prawnego, - konsultacji, terapii, świadczeń psychoedukacyjnych w zakresie przemocy, - udzielania pomocy dot. trudności wychowawczych - dostępności do bezpłatnej pomocy prawnej mającej na celu rozwiązanie problemu przemocy z wykorzystaniem instrumentów prawnych, 2. Pomoc zdalna tj. telefoniczna, e-mailowa, listowna. 3. Zapewnienie schronienia w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy w rodzinie – zabezpieczanie miejsc interwencyjnych dla dzieci zagrożonych przemocą.	1. Spadek liczby rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. 2. Zwiększenie liczby dostępnej na terenie Powiatu Białskiego liczby specjalistycznej pomocy.
3.	Podnoszenie kwalifikacji różnorodnych grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1. Organizacja konferencji, spotkań merytorycznych na temat przemocy w rodzinie. 2. Upowszechnianie dostępnych materiałów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 3. Badanie potrzeb szkoleniowych w grupie	1. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym osobom, które doświadczają przemocy lub ją stosują. 2. Interdyscyplinarność działań różnych służb udzielających wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

		pracowników instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie. 4. Umożliwienie pracownikom udziału w dostępnej ofercie szkoleniowej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	
--	--	---	--

Cel trzeci: **Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.**

Lp.	Działanie	Sposób realizacji	Oczekiwane rezultaty
1.	Rozwój działań skierowanych do osób stosujących przemoc	1. Realizowanie programów psychoedukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 2. Realizowanie powiatowego programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 3. Monitoring skuteczności programów psychoedukacyjnych i korekcyjno – edukacyjnych.	1. Zwiększenie różnorodności i liczby działań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. 2. Zwiększenie widocznej korelacji między ilością zakładanych NK, a liczbą osób stosujących przemoc, które aktywnie korzystają z pomocy. 3. Spadek liczby rodzin, w których interwencje muszą być podejmowane wielokrotnie.
2.	Wspieranie inicjatyw zwiększających udział osób stosujących przemoc w programach oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych	1. Przekazywanie informacji z wykonywanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie do sądów , prokuratury, zespołów kuratorskich, ośrodków pomocy społecznej i zespołów interdyscyplinarnych. 2. Kolportaż materiałów informacyjnych o możliwości skorzystania z działań edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. 3. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	1. Zamiana postaw osób stosujących przemoc. 2. Większy udział osób stosujących przemoc w programach edukacyjno – korekcyjnych.

9. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna:

Obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:

Obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych)

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:

Obszar kierowany do osób stosujących instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

10. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Program będzie finansowany z budżetu Powiatu w ramach środków przyznanych dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej, ze środków otrzymanych z budżetu Wojewody Lubelskiego i przy wsparciu środków uzyskanych z Unii Europejskiej.

11. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 będzie realizowany na terenie Powiatu

Bialskiego. Wdrażanie programu rozpocznie się od 2021 roku i będzie kontynuowane do 2025 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej przy współpracy podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

12. BENEFICJENCI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Program kierowany jest zatem do rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy, a także do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w tym: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych oraz osób stosujących przemoc w rodzinie i świadków przemocy w rodzinie.

13. WSKAŹNIKI, MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o dane zebrane podczas monitoringu. Odpowiedzialny za całościowe monitorowanie programu będzie koordynator.

Ewaluacja projektu powinna dostarczyć odpowiedzi, jaka jest trafność, skuteczność, użyteczność i efektywność programu. Powinna określić, czy cele projektu są odpowiednie do ewoluujących potrzeb, a także w jakim stopniu oddziaływanie projektu przyczyniło się do osiągnięcia celu priorytetów i czy odpowiada potrzebom odbiorców programu oraz w jakim zakresie można oczekiwać, że pozytywne zmiany będą trwać po zakończeniu projektu.

I. Wskaźniki ogólne

Ilość i jakość prowadzonych na terenie Powiatu Bialskiego działań profilaktycznych w zakresie przemocy domowej, dzięki sporządzanym co roku raportom. Informacje będą umieszczane w bazie danych sporządzonej i aktualizowanej przez wyznaczoną osobę stronie internetowej.

II. Wskaźniki szczegółowe

- 1) Liczba osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego Punktu Interwencji Kryzysowej,
- 2) Liczba pracowników przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) Ilość przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz pozytywnego wizerunku rodziny,
- 4) Ilość rozpowszechnionych na terenie Powiatu Bialskiego ulotek, broszur profilaktyczno-informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- 5) Ilość odnotowanych interwencji w terenie z tytułu przemocy domowej,
- 6) Liczba edycji programu korekcyjno-edukacyjnego oraz osób objętych w/w programem,
- 7) Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, którzy ukończyli program korekcyjno-edukacyjny.